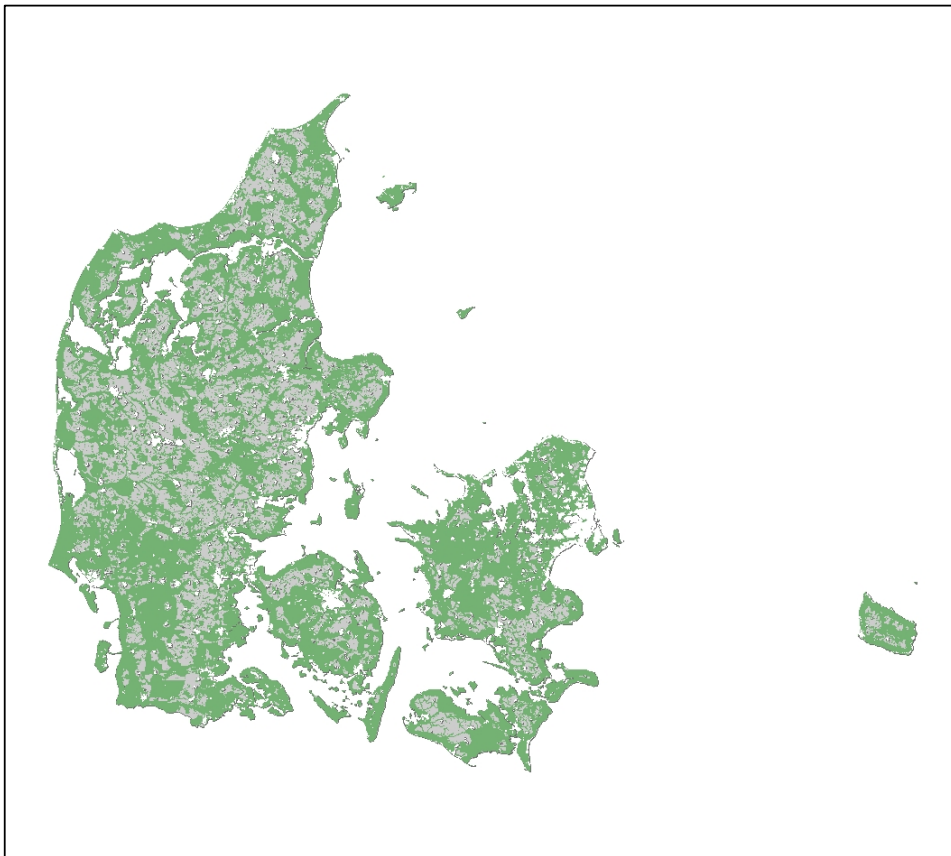

Rapport

-undersøgelse af erhvervs- og boligbyggeri i landzonen 2000 - 2005

Esben Munk Sørensen &
Jan Kloster Staunstrup

Indhold

Indhold	2
Indledning	3
Problemanalyse	4
Baggrund for undersøgelsen	4
Design af undersøgelsen	5
Projektets samspil med andre initiativer	5
Andre studier og anden forskning.....	6
Undersøgelsens formål og metode	8
Formål	8
Nyopførte bygninger	8
Nyopførte bygninger i landzone	9
Metode til konstruktion af natur-tema	10
Resultater	12
Alt byggeri i Danmark i perioden 2000-2005	12
Byggeri i landzonen i Danmark 2000-2005.....	16
Region Nordjylland.....	20
Region Midtjylland.....	23
Region Syd.....	26
Region Sjælland.....	29
Region Hovedstaden	33
Konklusion	36
Fortsat forskning og metodeudvikling.....	37
Bilag.....	39
Anvendte ejendomsdata	39
Data anvendt til udpegning af natur-område	40

Indledning

Undersøgelsen skal klarlægge hvor der bygges i landzone, og hvordan det bebyggede miljø i det åbne land ændrer sig i omfang og anvendelse. I disse år gennemgår det åbne land en markant ændringsproces med industrialisering og koncentrering af den landbrugsmæssige produktion, hvilket overflødiggør betydelige bygningsressourcer i landzone, som kan anvendes til andre formål, herunder erhverv og beboelse.

Området er politisk interessant, idet der ikke tidligere er gennemført en systematisk undersøgelse af disse ændringer. En sådan undersøgelse vil klarlægge den faktiske udvikling i landskabet, som følge af kommunernes landzoneadministration. Denne viden kan danne grundlag for beslutning om, hvorvidt der er behov for at justere landzonebestemmelserne i planloven og kommunernes administrationspraksis. Inden for de seneste år er gennemført analyser af land-zoneadministrationen efter planlovens bestemmelser, men ud fra nogle kriterier, som ikke fører frem til resultater om det faktiske omfang af byggeriet i landzonen.

På den baggrund gennemføres en undersøgelse af omfanget (målt i m² og antal enheder) af nyopført byggeri (boliger, erhverv og landbrug) i landzonearealerne i Danmark målt i væksten af antal bygningskvadratmeter og antal enheder samt deres placering i landskabet i forhold til nærmere specificerede arealudpegninger og landskabselementer.

Kortene i rapporten kan hentes i en højere opløsning på hjemmesiden: <http://www.land.aau.dk/~jks/DN2007/>

Problemanalyse

Baggrund for undersøgelsen

Der bygges om og til i det åbne land i disse år. Landbrugserhvervet gennemløber en strukturudvikling mod stadig større driftsenheder. Det betyder, at den animalske produktion specialiseres. Et gennemgående træk ved den udvikling er, at den animalske produktion samles i stadig større bygningskomplekser. På arealsiden sker der mange matrikulære omlægninger, hvor jord udstykkes fra mindre og mellemstore landbrugsejendomme, hvilket frigør mange bygningsressourcer – både bolig og erhverv – til andre formål end jordbrugserhvervene. Denne udvikling varierer dog regionalt, og udmønter sig meget forskelligt i forhold til de enkelte lokale områder. Nogle steder investeres i nyt landbrugsbyggeri, mens andet byggeri forfalder. Andre steder sker der et skift i anvendelse af bygninger fra landbrugsformål til andet erhverv, ligesom boligbygninger i nogle område nyetableres eller udvides.

Samtidigt består landzonen ikke kun af områder forbeholdt jordbrugserhvervene. Der er i dag betydelige områder, som i regionplanerne for 2005 (nu landsplandirektiver) og kommende kommuneplaner udlægges til sikring af natur-, landskabs- og miljøinteresser. Også i disse områder er der landbrug under forandring, hvor der er mulighed og givetvis også interesse for at bygge til og om.

I september 2002 blev det ved en planlovsændring besluttet at overdrage den fulde landzone-kompetence til kommunerne fra amterne. Samtidig blev det gjort enklere at opføre nye boliger i landzone, enten som ekstra medarbejderboliger på landbrugsejendomme over 30 ha eller ved ændring af bygningsanvendelsen fra landbrugsformål til boligformål. Etablering af mindre erhvervsvirksomheder og mindre butikker samt placering af fritliggende gyllebeholder blev ligeledes muliggjort ved denne lejlighed. Det politiske incitament bag disse ændringer var at gøre det lettere for borgere at opnå de ønskede tilladelser til ændret anvendelse af bygningsressourcerne og skabe flere boliger – mere liv – på landet.

I forbindelse med planlovsændringen i 2002 blev det samtidig besluttet, at kommunernes administrationspraksis skulle gøres til genstand for en undersøgelse, med henblik på at kunne følge udviklingen heri. AKF (Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut) har gennemført en undersøgelse af landzonesager i kommunerne (Udviklingen i landzone efter ændringerne i planlovens landzonebestemmelser, 2004). Senest har COWI gennemført en opfølgende undersøgelse af samme forhold (Udviklingen i landzone efter ændringerne i planlovens landzonebestemmelser, 2007). I begge tilfælde er der fokuseret på omfanget og karakteren af den sagsbehandling, der knytter sig til landzoneadministrationen, da formålet har været at klarlægge hvorledes kommunerne ville admi-

nistrere landzonebestemmelserne. Disse undersøgelser har derfor ikke undersøgt omfanget af nybyggeri og ændringer i anvendelse af eksisterende byggeri.

Design af undersøgelsen

Der er på denne baggrund behov for en undersøgelse, som kan klarlægge hvor, hvad og hvor meget der bygges i landzone. For at gøre en sådan undersøgelse operativ indenfor en rimelig ressource ramme foretages den som en geografisk analyse af ændringsdata fra Bygnings- og Boligregistret. Her vil georefererede data om bygninger og ejendomme blive brugt til at dokumentere:

- Landsdækkende opsummering af opførte bygninger i perioden 2000-2005 i forhold til anvendelse.
- Hvor meget byggeri der anvendes til boligformål er opført i det åbne land i perioden 2000-2005?
- Hvor meget byggeri der anvendes til erhvervsformål er opført i det åbne land i perioden 2000-2005?
- Hvor meget byggeri der anvendes til boligformål er opført i den del af det åbne land der ideelt set bør friholdes for byggeri?
- Hvor meget byggeri der anvendes til erhvervsformål er opført i den del af det åbne land der ideelt set bør friholdes for byggeri?

Undersøgelserperioden er fastlagt til at være 2000-2005 baseret på overvejelser omkring datas tilgængelighed samt ønsket om at undersøge de faktiske resultater af kommunernes landzoneadministration efter 2002. Ligeledes vil behovet for yderligere undersøgelser, øget monitoring og forskning blive beskrevet.

Projektets samspil med andre initiativer

Fra Danmarks Naturfredningsforenings side indgår undersøgelsen som led i bestræbelserne på at rejse debat om ændringerne i det åbne lands anvendelse; herunder at be- eller afkræfte behovet for at skærpe planlovens landzonebestemmelser og kommunernes administrations-praksis på området.

Fra Aalborg Universitets side indgår undersøgelsen som forlængelse af afsluttede forskningsinitiativer indenfor området "Ejendomsændringer i det agrare Landskab". Forskningsfokus i undersøgelsen drejer sig om det bebyggede miljø i det åbne land. Undersøgelsen indgår tillige i det forskningslaboratorium for Geografisk Analyse og Det bebyggede Miljø, som etableres i efteråret ved Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) og Institut for Samfundsudvikling og Planlægning på Aalborg Universitet.

Andre studier og anden forskning

Der er tidligere lavet anden forskning der beskæftiger sig med udviklingen af byggeriet i landzonen¹. Denne forskning har beskæftiget sig med hvorledes byggesagsbehandling og planlovgivningens zonebestemmelser er blevet forvaltet af myndigheder som har hjemmel til at regulere byggeriet i landzoneområderne.

I den største af undersøgelserne blev den kommunale byggesagsbehandling (FSL, 1999) undersøgt i en afgrænset periode i et repræsentativt udsnit af kommunestørrelser og forskellige amtskommuner. Her blev selve sagerne undersøgt og gennem dokumentanalyser i sagerne blev det fastlagt at jo større en kommune indbyggermæssigt jo større overensstemmelse var der mellem den primærkommunale byggesagsbehandling og høringsvaret fra den amtskommunale zonetlovmyndighed.

Andre undersøgelser siden 2001, (AKF 2005 og COWI, 2007) hvor kommunerne overtog zonetlovskompetencen og bestemmelserne forenklet og dereguleret, har ikke været så omfattende, men alene undersøgt hvorledes kommunerne afgør ansøgninger efter planlovens zonebestemmelser. Der har ikke i disse undersøgelser kunnet siges noget entydigt om hvorvidt primærkommunerne har anlagt en anden og mere lempelig praksis i zonetlovssagernes afgørelse end amtskommunerne gjorde.

Disse undersøgelser har derfor ikke haft som formål at vurdere hvor og hvordan der bygges i det åbne land. Målet har været at ville vurdere fagligt-politisk og organisatorisk hvorvidt kommunerne var i stand til at varetage de landskabelige hensyn tilstrækkeligt fagligt hensigtsmæssigt og forsvarligt efter overdragelsen af kompetencen til at administrere zonetlovbestemmelserne.

Denne undersøgelse adskiller sig derfor fra indeværende undersøgelse.

Denne undersøgelse er unik fordi den er tværsektoriel i sin metode og repræsenterer en metodemæssig innovation. På den ene side anvendes plandata i forædlet og sammenstillet form fra miljøministeriets ressortområde og regionplandata generes til et naturtema. Endvidere anvendes et zonekort fra samme ministerium. Dette kombineres med information om ændringer i det bebyggede miljøes omfang og anvendelse i landzoneområder som det faktisk registreres i Bygnings- og Boligregistret som ressortmæssigt sorteres under Erhvervs- og Økonomiministeriet. Med geokodning over adressetemaet og dettes selvstændige koordinatsætning af de enkelte adresser skabes et sektoroverskridende analysekoncept til en undersøgelse som ikke er gennemført tidligere.

Herved bliver undersøgelsen meget faktisk og bestemmer præcist den registrerede tilvækst i bygninger til bolig og erhvervsformål har fundet sted. Da metoden direkte bygger på ændringsdata fra de

¹ FN[1] (FSL, 1999)(AKF, 200x)(Cowi 2007)

kommunale registreringer – og dermed på udstedte ibrugtagningstilladelser – er datamaterialet eksakt. Tilvæksten i virkeligheden kan kun være større.

Undersøgelsens formål og metode

Formål

Denne undersøgelse har til formål at bestemme omfanget af faktiske ændringer i bebyggelsens omfang og anvendelse i landzonen og i områder med væsentlig naturinteresser. Metoden der anvendes i denne undersøgelse er tilrettelagt med fokus på at anvende forskellige datakilder, som via efterfølgende analyse kan fastlægge hvor i landzonen der bygges og hvad der bygges.

Nyopførte bygninger

En væsentlig kilde til undersøgelsen, er det kommunalt ejede og drevne Bygnings- og Boligregister², der med egen lovhjemmel ajourføres i forbindelse med ansøgninger efter lov om byggeri. Det drejer sig om ansøgninger om tilladelse til nybyggeri, ombygning eller nedrivning. Hver gang en byggetilladelse gives og byggeriet er færdigmeldt opdateres Bygnings- og Boligregistret. Centralt i forbindelse med forberedelse af data til undersøgelsen er at identificere data i tabellerne som repræsenterer information om ændring i brugen af og tilvæksten i boligantal og boligstørrelse. Nå denne information stedfæstes til en koordinatsat adresse kan der efterfølgende gennemføres en geografisk analyse af disse ændringer. Undersøgelsesparametre i dette projekt er tilvækst i bebyggelsens størrelse og i antallet af nye boligenheder. Tilvæksten i bebyggelsens omfang skal differentieres mellem tilvækst i bolig-m² og m² bygninger til erhvervsformål.

Oplysninger omkring bygningers opførelse og anvendelse kobles til et koordinatsat punkt som dermed repræsenterer den enkelte ejendom. Der sker altså en aggregering af data inden disse kan visualiseres. Dette er en nødvendighed da de enkelte bygninger ikke er koordinatsat i Danmark.

Specifikt er der tale om *nyopførte* bygninger, der er altså ikke medtaget det der registreres som væsentlige om- og tilbygninger i registre.

I de tilfælde hvor en ejendom har flere bygninger der er opført i perioden, er opførselsåret beregnet som et rent gennemsnit af disse, uafhængig af de enkeltes bygningers anvendelse og størrelse.

Det kan diskuteres om påvirkningen ved menneskelig aktivitet i det åbne land, som det viser sig ved eksempelvis byggeri, bedst måles ved hjælp af kvadratmeterantal, arkitektonisk kvalitet, afstand til andre bygninger eller lign. I en erkendelse af, at en undersøgelse som denne naturligtvis må indeholde nogle kompromisser, er det

---

² Lov om Bygnings- og Boligregister

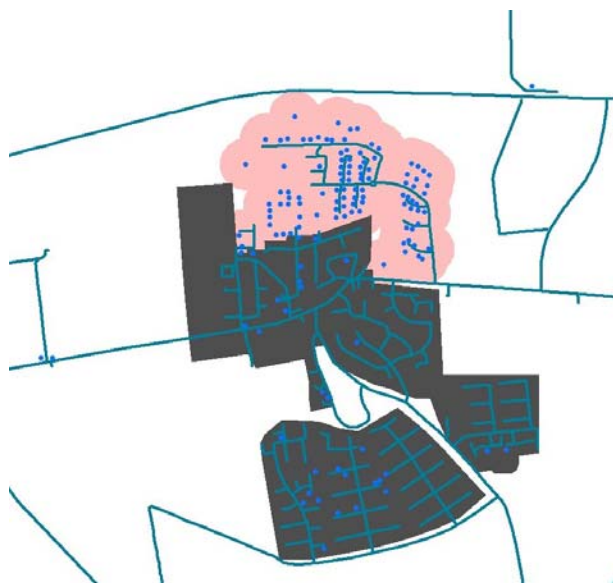

valgt at dele ejendommenes samlede nyopførte bygningsmasse i seks grupper, som det ses af tabellerne i analyse afsnittet. Argumentationen går på, at kvadratmeter ikke i sig selv er en fyldestgørende indikatorer for aktiviteten, men blot en blandt flere. En landbrugsbygning på 5.000 kvadratmeter har ikke den samme betydning for landskabet, som fem 1.000 m² bygninger med 500 meters afstand har. Tilsvarende gælder for nyopførte bygninger til boligformål, her blot med andre størrelses kategorier. Et andet væsentligt argument er, at eventuelle fejl som eks. helt store erhvervs-komplekser, kun vil tælle med som en enkelt enhed i opgørelsen, i stedet for den store skævvridning det ville kunne medføre i en opgørelse af et samlet kvadratmeterantal.

Nyopførte bygninger i landzone

En anden betydelig datakilde er fladeregistreringer over arealers zonestatus i Danmark. Her er det væsentligt geografisk at identificere landzonearealet i Danmark, hvilket sker ved at fladearealerne for byzoneområder og sommerhusområder trækkes fra det samlede areal i Danmark. Dette tilbageværende areal eller landzonefladen udgør i dette projekt i dette projekt det samlede undersøgelsesområde. Det skal dog nævnes, at ved opgørelse af dette landzoneområde, udtages "landzonelandsbyer" hvor kommuner før 2001 har fået overført landzonekompetence gennem lokalplanlægning eller kommuneplantillæg. Dette begrundes med, at der i disse områder planlægningsmæssigt er taget stilling til den bygningsmæssige udvikling som ønskes, og hvordan denne skal indpasses i eksisterende miljø.

Data om zonestatus har ikke kunnet erhverves ajourført efter 2005, delvis grundet strukturreformen og deraf følgende ændringer på hele geodataområdet, og delvis fordi ajourføringsfrekvensen af dette kort, ikke foregår i samme rutiner som ajourføring af BBR-registrene. Derfor er det anvendte zonekort blevet udvidet ved hjælp af nogle automatiserede processer, således at en stor mængde bygninger ikke kommer til at optræde i landzonen uretmæssigt. Et eksempel kan belyse dette.

Figur 1 Boligområde ved Svenstrup i Nordjylland..

Illustrationen viser et nyere boligområde ved Svenstrup vest for Aalborg, hvor det sorte areal ifølge ZonekortDK, er byzone. Alle adresserne i det lyserøde areal skulle dermed være beliggende i landzone. Her bliver det tydeligt at det anvendte zonekort ikke er opdateret. Af denne grund er der udviklet en procedure, hvor der om hver nyopført bygning, er lagt en ring med en radius på 100 meter. Disse ringe er derefter samlet på en måde, så de ringe der berører hinanden, danner en ny ring (eller polygon om man vil). Til disse nye områder overføres information om, hvor mange bygninger de dækker over. Derved bliver det muligt at fjerne alle de områder hvor der er nyopførte bygninger med 1: en særlig tæthed, og 2: i en særlig afstand til eksisterende byzone³. Det er en procedure der er valgt ud fra det hensyn, at fokus er på naturområder, og det betydende derfor er at holde fokus på bebyggelsen i det åbne land.

Metode til konstruktion af natur-tema

I denne undersøgelse er det samlede naturindholdstema generet på samme måde, som det primo september 2007 af miljøministeren offentliggjorte kort over "eksisterende og planlagt" natur.

Miljøministeriet offentliggjorde den 14. december et kort som skal hjælpe Danmarks natur på vej. Kortet præsenteres som "Danmarks Naturnetværk" og dette viser "de eksisterende naturområder i Danmark, herunder fredninger, beskyttede naturtyper, natur- og vildtreservater, skove samt internationale naturbeskyttelsesområder. Desuden viser kortet skovrejsningsområder, lavbundsarealer og potentielle vådområder, økologiske forbindelser og naturområder, som er udpeget af amtsrådene i Regionplan 2005."

Det er præcis de samme områder som indgår i denne undersøgelses naturtema, som tilsvarende er de arealer der er eksisterende natur eller planlagt natur.

Data stammer fra regionplanlægningens fladetemaer med "Naturindhold", som de fremtræder i forbindelse med Regionplan 2005. De afspejler arealer i landskabet, hvor amtskommunerne i regionplaner ønskede naturen beskyttet eller fremmet i forskellig retning og hvor tilknyttede regionplanretningslinier lægger rammerne for relevant offentligretlig sagsbehandling med et beskyttelses og bevaringssigte og for administration af forskellige offentlige støtteordninger som skal fremme natur- og miljøbeskyttelse.

Amtskommunerne har anvendt forskellige betegnelser for flere af disse fladetemaer selvom de har haft samme lovhjemmel og beskyttelsesformål. Ved design af denne opgave har det derfor været centralt at identificere de "fladetemaer" som har et sådant indhold, at arealet de dækker, kan medtages i et samlet naturareal for landskabet i Danmark. Det fremgår af bilaget hvilke temaer i de enkelte amter der er medtaget ved generering af fællestemaet NATUR og hvilke temaer der ikke er medtaget. Det er ganske ressourcekrævende at gennemføre denne generering af NATUR- og IKKE-NATUR områder, fordi der ved hvert enkelt temalag for de pågældende regionplaner skal tages stilling til om det skal klassificeres

³ Alle polygoner der indeholder mere end 2 bygninger der er opført i perioden slettes. Det samme gøres med alle bygninger der ligger nærmere end 200 meter på eksisterende, i ZonekortDK, byzone.

som et område med NATUR interesse, eller som en flade der ikke skal medinddrages ved generering af Natur-temakortet.

Den basale sammenhæng i analysen kan sammenfattes således: Hele Danmarks område = sommerhusområder + byzoner + landzoner. Landzonen = NATUR + IKKE-NATUR. Og her efter består opgaven så i, at identificere tilvæksten i byggeriet, forstået som m² nybyggeri i landzonen til henholdsvis bolig- og erhvervsformål, og opgjort som sådan, samt efterfølgende geografisk at opgøre dette fordelt i de klassificerede NATUR- og IKKE NATUR- områder.

Resultater

Resultaterne er opdelt i forhold til den nuværende administrative inddeling i Danmark. Derfor beskrives regionerne enkeltvis. For alle kort gælder det, at den grønne farve indikerer natur, den grå farve indikerer ikke-natur mens den mørke farve dækker over byzone, områder med lokalplan i landzone samt de særlige landsbyafgrænsninger.

Alt byggeri i Danmark i perioden 2000-2005

I perioden 2000-2005⁴ er der opført⁵ bygninger i Danmark, der kan opsummeres på denne måde:

I alt nyopført i Danmark med Bolig- og erhvervs areal i flg. BBR registret.					
Opførselsår	Antal	Bolig areal	Antal bygninger	Erhvervs areal	Antal bygninger
2000	40.077	1.735.697	10.356	4.886.241	7.638
2001	38.448	1.742.496	10.431	5.089.641	7.635
2002	34.100	1.739.951	9.527	4.058.963	5.963
2003	38.419	2.187.969	12.014	3.848.766	6.129
2004	43.079	2.536.103	13.534	4.587.979	6.794
2005	41.367	2.770.408	14.434	3.258.016	4.968
Sum	235.490	12.712.624	70.296	25.729.606	39.127

Figur 2 Alle bygninger opført i Danmark 2000-2005 fordelt på erhvervs- og bolig anvendelse.

Ovenstående opgørelse bygger på det der er opgivet som den reelle anvendelse. Én bygning kan både have registreret en del til erhverv og en del til beboelse.

En anden måde at få et overblik over hvad der er opført i perioden, kan gives ved at se på fordelingen i forhold til den registrerede anvendelse på bygningsniveau⁶. Anvendelseskode er registreret på bygningsniveau, hvilket betyder at en bygning kun kan have en kode. Summeringen af kvadratmeter er foretaget på de samme informationer som ovenstående tabel, hvorved det samlede antal er identisk. Antallet af bygninger er der imod ikke sammenfaldende for de to opgørelser, idet der findes en del bygninger, eks. Garager, der er registreret som en bygning, men ikke har noget areal der er kategoriseret som hverken beboelse eller erhverv.

Kategori	kode ⁷	Antal	M2 bolig	M2 erhverv
Bygninger til helårsbeboelse.				
Stuehus til landbrugsejendom	110	1.572	332.374	1.800

⁴ Begge år inklusive.

⁵ Opført betyder i denne undersøgelse den dato hvor kommunen giver en ibrugtagningstilladelse.

⁶ Anvendelse som opført i BBR registret.

⁷ For anvendelsen.

Fritliggende enfamiliehus (parcelhus).	120	31.861	4.919.061	8.207
Række-, kæde-, eller dobbelthus (lodret adskillelse mellem enhederne).	130	17.674	3.036.514	16.812
Etageboligbebyggelse (flerfamiliehus, herunder to-familiehus (vandret adskillelse mellem enhederne)).	140	2.639	2.707.410	159.344
Kollegium	150	144	100.095	3.618
Døgninstitution (plejehjem, alderdomshjem, børne- eller ungdomshjem).	160	384	257.355	59.457
Anden bygning til helårsbeboelse	190	487	42.063	3.550
Produktions- og lagerbygninger i forbindelse med landbrug, industri, håndværk, offentlige værker o. lign.				
Bygning til erhvervmæssig produktion vedrørende landbrug, gartneri, råstofudvinding o. lign.	210	19.121	1.835	11.910.790
Bygning til erhvervmæssig produktion vedrørende industri, håndværk m.v. (fabrik, værksted o. lign.).	220	4.038	1.837	3.705.583
El-, gas-, vand- eller varmekværk, forbrændingsanstalt m.v..	230	1.315	0	188.880
Anden bygning til landbrug, industri etc.	290	1.560	330	463.165
Bygninger til handel, transport, kontor, liberale erhverv, servicevirksomhed o. lign.				
Transport- og garageanlæg (fragtmandshal, lufthavnsbygning, banegårdsbygning, parkeringshus).	310	759	745	641.098
Bygning til kontor, handel, lager, herunder offentlig administration.	320	5.004	48.360	5.577.212
Bygning til hotel, restaurant, vaskeri, frisør og anden servicevirksomhed	330	840	7.631	285.450
Anden bygning til transport, handel etc.	390	627	413	180.133
Bygninger til kulturelle formål samt institutioner.				
Bygninger til kulturelle formål samt institutioner	410	400	341	205.456
Bygning til undervisning og forskning (skole, gymnasium, forskningslaboratorium o. lign.).	420	1.306	2.609	1.113.641

Bygning til hospital, sygehjem, fødeklínik o. lign.	430	121	2.242	178.388
Bygning til daginstitution	440	715	9	219.688
Bygning til anden institution, herunder kaserne, fængsel o. lign.	490	409	2.797	134.007
Bygninger til fritidsformål.				
Sommerhus.	510	14.214	1.196.077	82
Bygning til ferieformål m.v., bortset fra sommerhus (feriekoloni, vandrehjem o. lign.)	520	286	856	35.134
Bygning i forbindelse med idrætsudøvelse (klubhus, idrætshal, svømmehal o. lign.).	530	829	1.353	494.770
Kolonihavehus	540	366	14.273	0
Anden bygning til fritidsformål.	590	2.006	35.981	142.576
Mindre bygninger til garageformål, opbevaring m.v.				
Garage med plads til et eller to køretøjer	910	18.083	63	150
Carport.	920	59.022	0	0
Udhus.	930	49.708	0	615
I alt		235.490	12.712.624	25.729.606

Figur 3 Alle bygninger opført i Danmark 2000-2005 fordelt på bygningens anvendelse.

Samlet set er der i BBR for perioden 2000-2005 registreret opført 235.490 bygninger i Danmark. Tabellerne ovenfor viser fordelingen temporalt og anvendelsesmæssigt.

Der skal knyttes en række metodemæssige bemærkninger når denne registerinformation skal tolkes i forhold til virkeligheden.

For det første bygger disse opgørelser på ajourføringen af BBR-registret efter at bygherren har indsendt færdigmelding i byggesagen. Disse indberetninger sker ikke altid og der kan være en betydelig uoverensstemmelse mellem faktisk færdiggjort byggeri og så indberetningerne via bygherrens færdigmelding i byggesagen. Bedømmes denne usikkerhed må det betyde at det faktisk byggeri kun kan være større i virkelighed end det der er registreret som færdigmeldt.

For det andet kan der være en temporal forskydning over flere år fra meddelt byggetilladelse til færdigmelding finder sted. I denne undersøgelse er ajourføringstidspunktet i forhold til BBR valgt som grundlag at tidsfastlægge opførelsestidspunktet. Men dette kan meget vel være foretaget indtil flere år tilbage. Hertil kommer at der også kan være en forsinkelse tidsmæssigt som følge af at der går et tidsrum fra indmeldt færdigmelding af nybyggeriet til at den kommunale BBR-registerfører ajourfører data. Disse temporale forskydninger er ikke undersøgt eksplicit i foreliggende undersøgelse.

For det tredje kan det ikke afvises at der opføres nybyggeri, hvortil der ikke er udstedt byggetilladelse. Selv om dette forekommer af og til og giver anledning til større sager i dagspresse mv. må det her antages at nybyggeri uden byggetilladelse forekommer særde-

les sjældent. Dels fordi der ofte i forbindelse med kreditvurdering af byggeri påses at der kun tages pant i godkendt byggeri, dels fordi der ved køb og salg af fast ejendom i Danmark er meget opmærksomhed på at byggeriet er lovligt. Derfor har bygherrer ingen incitamenter til at gennemføre nybyggeri uden byggetilladelse. Når det drejer sig om- og tilbygninger forekommer disse formodentlig i større antal uden byggetilladelse end ved nybyggeri. Men byggearbejde i forbindelse med om- og tilbygninger indgår ikke i denne undersøgelse og derfor er forholdet ikke aktuelt.

Sammenfattende kan derfor formuleres at hvis der er nogen usikkerhed i forbindelse med datagrundlaget for indeværende undersøgelse og opgørelsen af nybyggeriets omfang i landzonen må det være at indflydelsen fra denne usikkerhed kun kan gøre opgørelsen af nybyggeriet større end det i foreliggende undersøgelse opgjorte.

En væsentlig begrænsning ved undersøgelser er at den kun omfatter færdigmeldt byggeri for perioden 2000 til 2005. Det vil sige at byggeri der er opført med baggrund i byggetilladelser fra minimum 2004 og frem ikke indgår i undersøgelsen. Og netop perioden fra 2004 og helt frem til rapporteringstidspunktet har været præget af en markant stigning i nybyggeriet som følge af rentefald. Dette boom i nybyggeriet har uden skygge af tvivl også sat sig igennem som nybyggeri i landzoneområderne og en udvidelse af undersøgelsesperioden til også at omfatte 2006 og 2007 vil kunne fremvise en markant øget aktivitet i nybyggeri – akkurat som i byområderne.

Byggeri i landzonen i Danmark 2000-2005

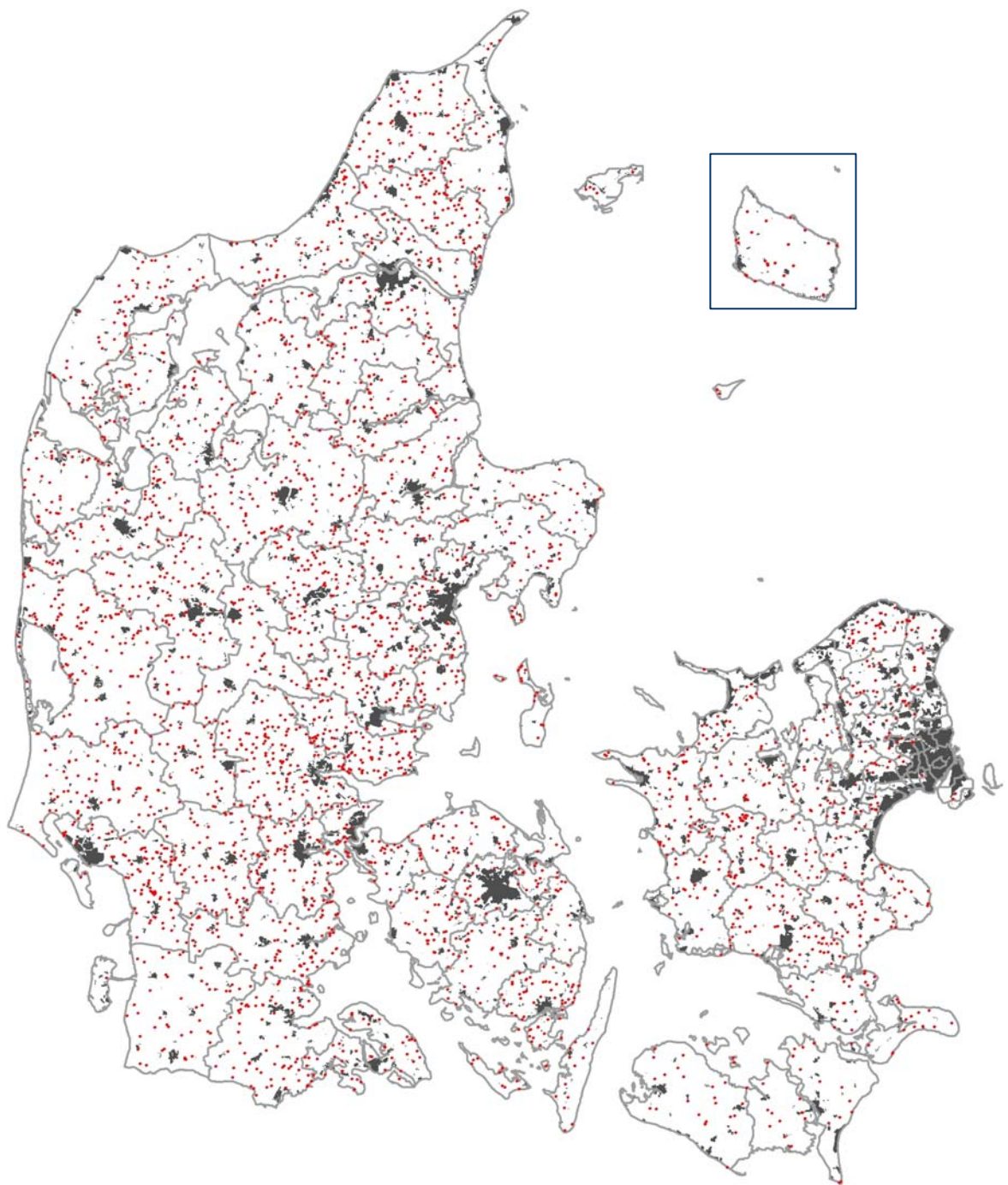
I forhold til den før omtalte metode, der er udviklet med henblik på at identificere de for undersøgelsen interessante bygninger i de områder hvor kommunerne har overtaget landzonekompetencen fra de tidligere amter, er følgende ejendomme identificeret. Ved at anvende det konstruerede naturkort, er det muligt at udvælge netop de ejendomme der er beliggende i samme. Derefter summeres data på tilsvarende måde som for landzonen, så det blot nu er natur i landzonen. Til slut opgøres tallene som procenter i tabellen.

Antallet af ejendomme med nyopført boligareal i landzonen 2000-2005							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	158	23	19	21	28	39	28
51-140	728	88	120	114	118	152	136
141-175	741	108	110	130	144	160	89
176-225	809	105	119	144	136	166	139
226-300	564	67	85	102	102	126	84
301-	201	23	24	45	40	41	28
I alt	3.201	414	477	556	568	684	504
Antallet af ejendomme med nyopført boligareal i landzonen i NATUR							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	116	15	14	15	24	27	21
51-140	510	57	83	69	89	113	99
141-175	452	70	67	74	85	100	56
176-225	514	65	79	92	85	100	93
226-300	357	44	54	69	63	84	43
301-	127	16	15	23	25	29	19
I alt	2.076	267	312	342	371	453	331
Procentvis af ejendomme med nyopført boligareal i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	73	65	74	71	86	69	75
51-140	70	65	69	61	75	74	73
141-175	61	65	61	57	59	63	63
176-225	64	62	66	64	63	60	67
226-300	63	66	64	68	62	67	51
301-	63	70	63	51	63	71	68
Samlet	65	64	65	62	65	66	66

Figur 4 Ejendomme med nyopført bygningsareal til boligformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Danmark fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Disse ejendomme kan repræsenteres geografisk via ejendommens adresse-koordinat, som det vises på det følgende kort. Hvert punkt repræsenterer en ejendom med nyopført boligareal.

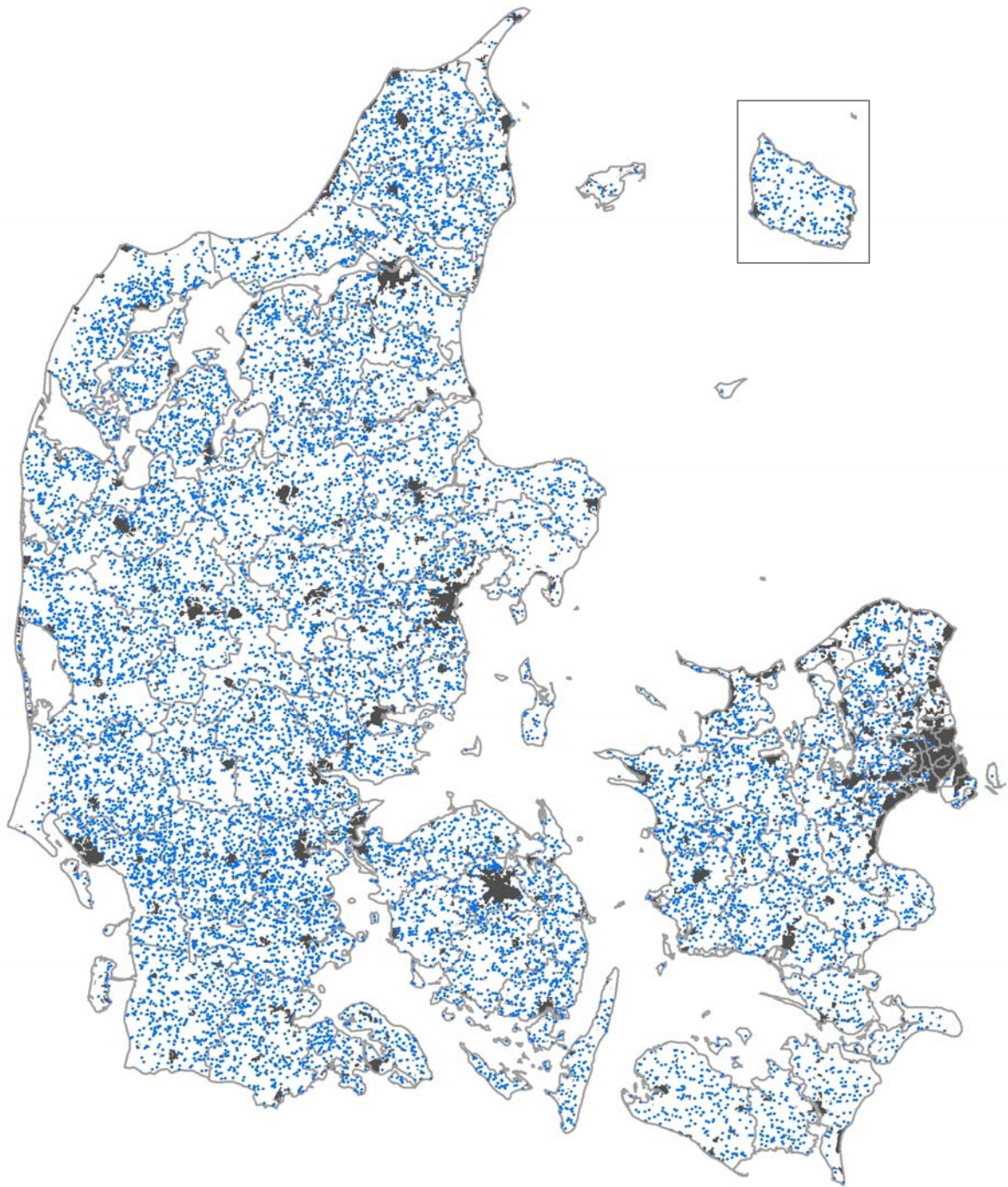

Figur 5 Ejendomme med nyopførte bygninger med boliganvendelse 2000-2005.

På samme måde som ved boligerne kan der for erhvervsanvendelsen skabes den samme opgørelse, hvilket også går igen for regionerne senere i rapporten.

Antallet af ejendomme med nyopført erhvervsareal i landzonen 2000-2005							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	1.145	228	219	185	194	193	126
51-200	3.157	624	619	521	485	555	353
201-500	4.232	877	895	722	591	704	443
501-1000	3.020	572	617	555	472	526	278
1001-5000	3.940	530	659	929	718	752	352
5001-	99	3	18	21	25	21	11
I alt	15.593	2.834	3.027	2.933	2.485	2.751	1.563
Antallet af ejendomme med nyopført erhvervsareal i landzonen i NATUR							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	706	127	146	110	129	116	78
51-200	1992	375	394	350	302	358	213
201-500	2501	542	532	423	345	414	245
501-1000	1696	319	350	315	266	289	157
1001-5000	2180	290	384	503	398	417	188
5001-	66	2	14	14	17	14	5
I alt	9.141	1655	1820	1715	1457	1608	886
Procentvis af ejendomme med nyopført erhvervsareal i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	62	56	67	59	66	60	62
51-200	63	60	64	67	62	65	60
201-500	59	62	59	59	58	59	55
501-1000	56	56	57	57	56	55	56
1001-5000	55	55	58	54	55	55	53
5001-	67	67	78	67	68	67	45
Samlet	59	58	60	58	59	58	57

Figur 6 Ejendomme med nyopført bygningsareal til erhvervsformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Danmark fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 7 Ejendomme med nyopførte bygninger med erhvervsanvendelse 2000-2005.

Region Nordjylland

Den samlede nordjyske region er på i alt 7918 km² landareal. Dette er opdelt i 462 km² byzone eller ikke-landzone⁸ samt 7456 km² landzone.

Landzonearealet på 7456 km² opdeles herefter i NATUR og IKKE-NATUR områder. I den nordjyske region udgør NATUR området 5411 km² og IKKE-NATUR området 2045 km². Dermed udgør NATUR området 73 % af landzonearealet.

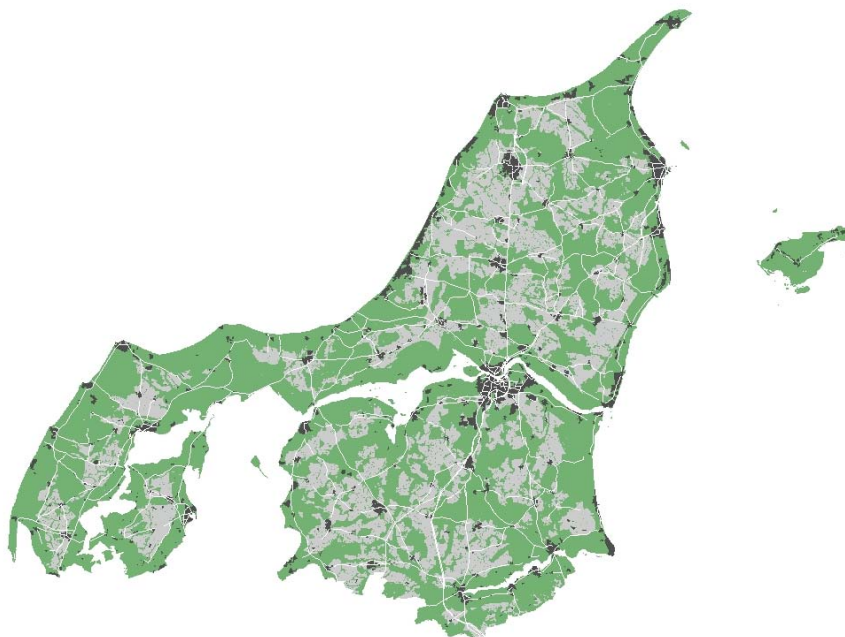
Der er i perioden opført bygninger med boligformål på 548 ejendomme i landzonen. Af disse er 60 % opført i naturområder, og 29 har opført beboelsesbygning(er) større end 300 kvadratmeter.

Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen 2000-2005							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	16	1	3	2	4	3	3
51-140	116	15	18	26	20	14	23
141-175	110	13	17	20	19	28	13
176-225	145	20	20	26	32	27	20
226-300	111	17	20	23	22	18	11
301-	50	3	8	13	7	12	7
I alt	548	69	86	110	104	102	77
Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	8	0	2	1	2	2	1
51-140	75	11	12	13	16	10	13
141-175	69	9	12	9	13	18	8
176-225	85	12	12	15	21	12	13
226-300	65	10	12	12	14	9	8
301-	29	3	6	4	6	6	4
I alt	331	45	56	54	72	57	47
Procentvis af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	50	0	67	50	50	67	33
51-140	65	73	67	50	80	71	56
141-175	63	69	71	45	68	64	62
176-225	59	60	60	58	66	44	65
226-300	59	59	60	52	64	50	73
301-	58	100	75	31	86	50	57
Samlet	60	65	65	49	69	56	61

Figur 8 Ejendomme med nyopført bygningsareal til boligformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Nordjylland fordelt på landzone, samt natur i landzone.

⁸ Byzone, lokalplaner i landzone, landsbyer entydigt afgrænset i en kommuneplan samt sommerhusområder.

Figur 9 Naturarealet i Region Nordjylland

Der er i perioden opført bygninger med erhvervsformål på 2.859 ejendomme i landzonen. Af disse er 54 % opført i naturområder.

Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen 2000-2005								
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
0-50	242	64	39	41	38	41	19	
51-200	522	106	89	99	76	83	69	
201-500	779	153	128	154	121	130	93	
501-1000	508	77	101	110	85	82	53	
1001-5000	792	112	141	176	146	142	75	
5001-	16	0	2	4	4	3	3	
I alt	2.859	512	500	584	470	481	312	
Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR								
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
0-50	132	28	22	26	20	25	11	
51-200	331	67	59	66	39	53	47	
201-500	416	93	61	83	60	70	49	
501-1000	261	38	60	58	38	41	26	
1001-5000	388	51	65	86	74	74	38	
5001-	10	0	2	3	3	1	1	
I alt	1.538	277	269	322	234	264	172	
Procentvis af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR								
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
0-50	54	44	56	63	53	61	58	
51-200	63	63	66	67	51	64	68	
201-500	53	61	48	54	50	54	53	
501-1000	51	49	59	53	45	50	49	
1001-5000	49	46	46	49	51	52	51	
5001-	63	na.	100	75	75	33	33	
Samlet	54	54	54	55	50	55	55	

Figur 10 Ejendomme med nyopført bygningsareal til erhvervsformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Nordjylland fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 11 Ejendomme med bygninger opført i landzone i perioden 2000-2005 i Region Nordjylland, blå er erhverv og rød er bolig.

En nærmere geografisk lokalisering samt visualisering af tilknyttede egenskabsdata, kræver en fortætning, en generalisering eller en forsimpning af de data der skal vises. Hver prik repræsenterer en af disse ejendomme og størrelsen afspejler antallet af kvadratmeter.

Bygninger opført i landzonen er vist med røde punkter for bolig og blå punkter for erhverv. Punkterne er samtidig vist med tre forskellige størrelser, alt efter om de tilhører type 1,2⁹ (lille punkt)- 3,4¹⁰ (mellem punkt) eller 5,6¹¹ (større punkt) som refereret i ovenstående sammentællinger.

Det skal bemærkes at punkt signaturerne kan dække over hinanden, hvilket har den effekt at to der ligger tæt ved hinanden, kan komme til at fremtræde som en enkelt. Dette gælder også for de efterfølgende kort.

⁹ 0-140 m² for bolig og 0-200 m² for erhverv.

¹⁰ 141-225 m² for bolig og 201-1.000 m² for erhverv.

¹¹ Mere end 225 m² for bolig og mere end 1000 m² for erhverv.

Region Midtjylland

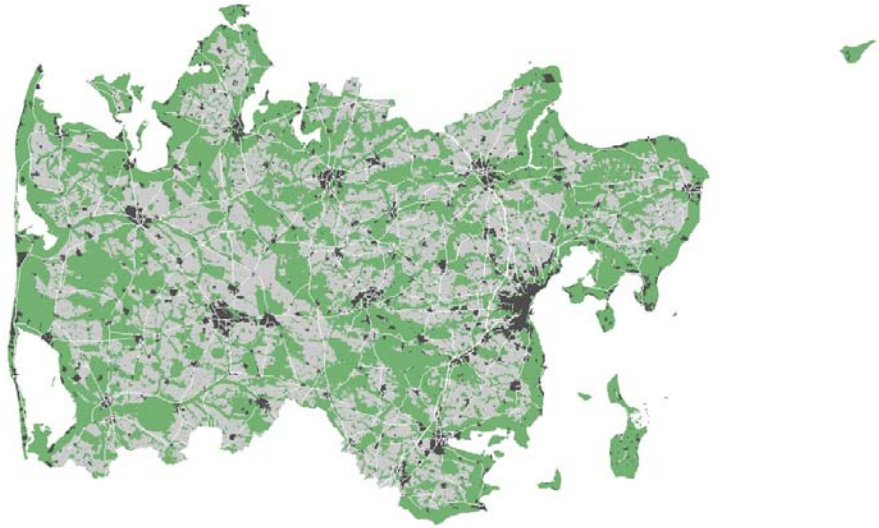
Den samlede midtjyske region er på i alt 13.134 km² landareal. Dette er opdelt i 905 km² byzone eller ikke-landzone samt 12.229 km² landzone.

Landzonearealet på 12.229 km² opdeles herefter i NATUR og IKKE-NATUR områder. I den midtjyske region udgør NATUR området 6.617 km² og IKKE-NATUR området 5.612 km². Dermed udgør NATUR området 54 % af landzonearealet.

Der er i perioden opført bygninger med boligformål på 1.039 ejendomme i landzonen. Af disse er 53 % opført i naturområder, og 36 har opført beboelsesbygning(er) større end 300 kvadratmeter.

Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen 2000-2005							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	45	6	6	9	6	11	7
51-140	207	31	29	29	31	45	42
141-175	250	40	39	40	51	51	29
176-225	263	32	44	51	33	57	46
226-300	209	25	32	26	35	51	40
301-	65	12	8	14	17	12	2
I alt	1.039	146	158	169	173	227	166
Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	32	5	4	7	5	7	4
51-140	129	18	16	16	22	29	28
141-175	116	18	16	17	23	29	13
176-225	131	14	23	25	16	26	27
226-300	108	17	15	16	15	31	14
301-	36	7	3	7	10	8	1
I alt	552	79	77	88	91	130	87
Procentvis af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	72	83	67	44	83	64	57
51-140	62	58	55	55	71	64	67
141-175	46	45	41	40	45	57	45
176-225	50	44	52	45	48	46	59
226-300	52	68	47	58	43	61	35
301-	55	58	38	21	59	67	50
Samlet	53	54	49	46	53	57	52

Figur 12 Ejendomme med nyopført bygningsareal til boligformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Midtjylland fordelt på landzone, samt natur i landzone.

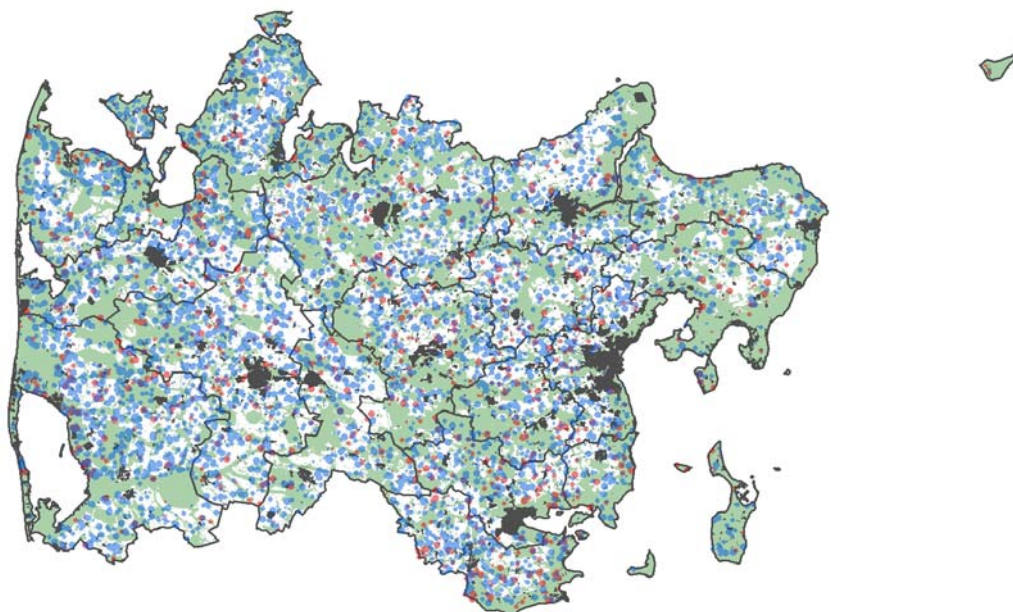
Figur 13 Naturarealet i Region Midtjylland

Der er i perioden opført bygninger med erhvervsformål på 4.605 ejendomme i landzonen. Af disse er 44 % opført i naturområder.

Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen 2000-2005							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	324	60	58	52	45	64	45
51-200	922	177	159	149	150	161	126
201-500	1248	230	258	209	181	214	156
501-1000	923	159	175	165	152	176	96
1001-5000	1165	143	196	296	205	215	110
5001-	23	1	3	4	3	9	3
I alt	4.605	770	849	875	736	839	536
Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	154	25	33	22	26	26	22
51-200	440	85	69	71	73	78	64
201-500	548	113	113	90	82	93	57
501-1000	385	68	70	72	65	72	38
1001-5000	470	55	86	114	82	87	46
5001-	10	0	1	1	1	6	1
I alt	2.007	346	372	370	329	362	228
Procentvis af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	48	42	57	42	58	41	49
51-200	48	48	43	48	49	48	51
201-500	44	49	44	43	45	43	37
501-1000	42	43	40	44	43	41	40
1001-5000	40	38	44	39	40	40	42
5001-	43	0	33	25	33	67	33
Samlet	44	45	44	42	45	43	43

Figur 14 Ejendomme med nyopført bygningsareal til erhvervsformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Midtjylland fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 15 Ejendomme med bygninger opført i landzone i perioden 2000-2005 i Region Midtjylland, blå er erhverv og rød er bolig.

Region Syd

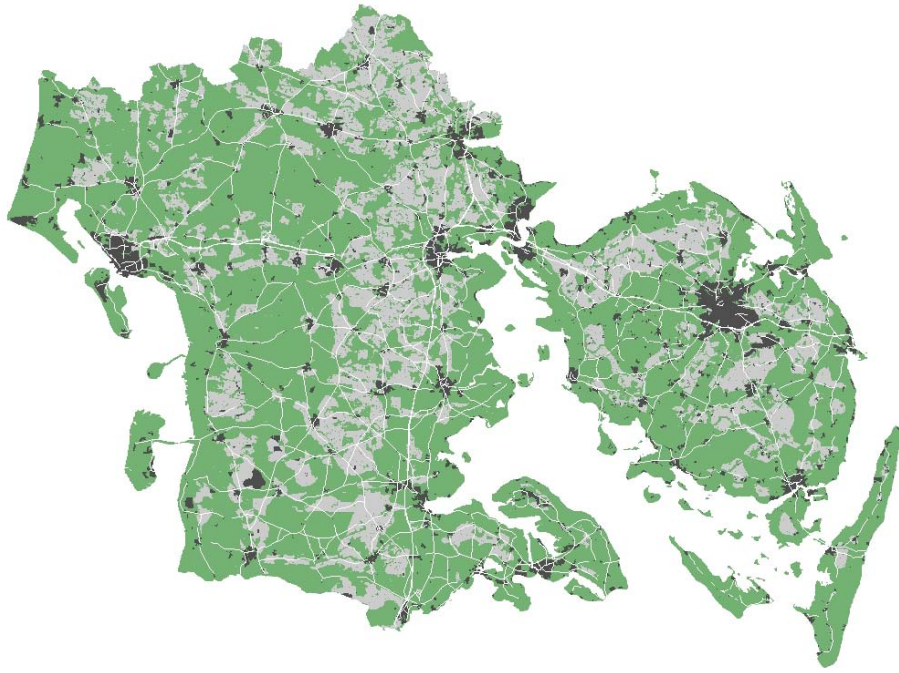
Den samlede sydjyske region er på i alt 12.132 km² landareal. Dette er opdelt i 868 km² byzone eller ikke-landzone samt 11.264 km² landzone.

Landzonearealet på 11.264 km² opdeles herefter i NATUR og IKKE-NATUR områder. I den sydjyske region udgør NATUR området 8.422 km² og IKKE-NATUR området 2.842 km². Dermed udgør NATUR området 75 % af landzonearealet.

Der er i perioden opført bygninger med boligformål på 1.035 ejendomme i landzonen. Af disse er 72 % opført i naturområder, og 35 har opført beboelsesbygning(er) større end 300 kvadratmeter.

Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen 2000-2005							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	52	8	8	5	7	13	11
51-140	246	30	47	34	43	53	39
141-175	267	43	36	54	50	53	31
176-225	242	35	34	38	52	42	41
226-300	173	17	25	34	35	41	21
301-	55	7	4	14	9	10	11
I alt	1.035	140	154	179	196	212	154
Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	38	4	6	4	6	9	9
51-140	182	18	34	22	35	43	30
141-175	183	32	26	37	33	33	22
176-225	176	24	28	26	37	30	31
226-300	130	11	20	27	28	32	12
301-	35	5	3	8	3	9	7
I alt	744	94	117	124	142	156	111
Procentvis af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	73	50	75	80	86	69	82
51-140	74	60	72	65	81	81	77
141-175	69	74	72	69	66	62	71
176-225	73	69	82	68	71	71	76
226-300	75	65	80	79	80	78	57
301-	64	71	75	57	33	90	64
Samlet	72	67	76	69	72	74	72

Figur 16 Ejendomme med nyopført bygningsareal til boligformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Syd fordelt på landzone, samt natur i landzone.

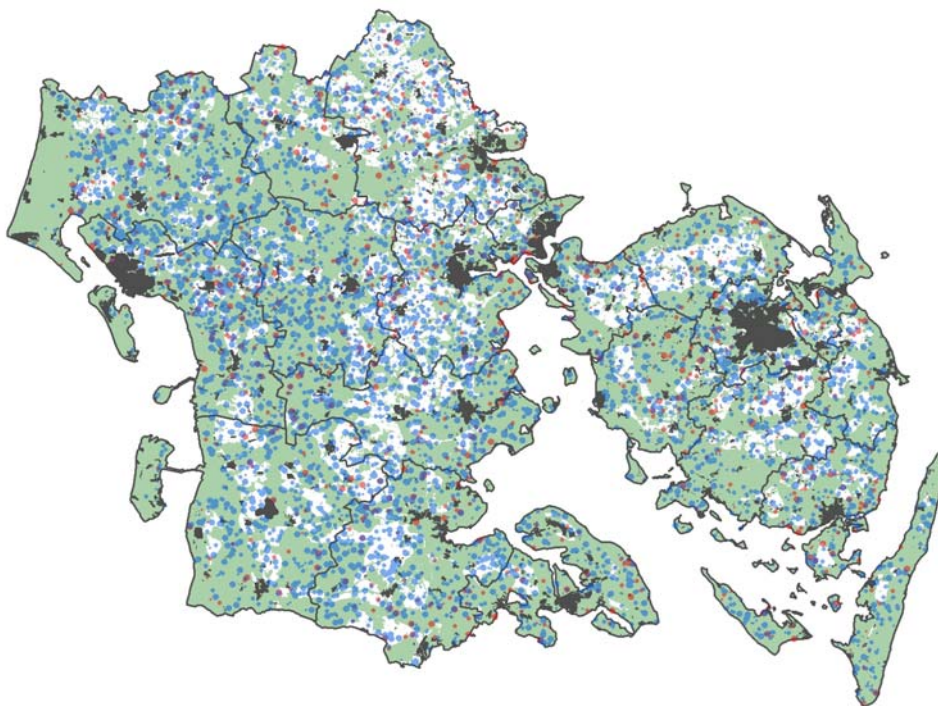

Figur 17 Naturarealet i Region Syd.

Der er i perioden opført bygninger med erhvervsformål på 5.213 ejendomme i landzonen. Af disse er 66 % opført i naturområder.

Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen 2000-2005							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	326	55	69	58	64	49	31
51-200	1017	224	260	146	147	164	76
201-500	1420	333	354	230	171	227	105
501-1000	1015	229	231	178	142	168	67
1001-5000	1397	194	237	334	250	274	108
5001-	38	0	9	9	12	6	2
I alt	5.213	1035	1160	955	786	888	389
Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	222	35	46	33	47	37	24
51-200	693	140	181	107	103	112	50
201-500	949	215	239	159	117	152	67
501-1000	637	138	140	117	95	100	47
1001-5000	912	129	167	214	162	177	63
5001-	28	0	7	6	9	5	1
I alt	3.441	657	780	636	533	583	252
Procentvis af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	68	64	67	57	73	76	77
51-200	68	63	70	73	70	68	66
201-500	67	65	68	69	68	67	64
501-1000	63	60	61	66	67	60	70
1001-5000	65	66	70	64	65	65	58
5001-	74	Na.	78	67	75	83	50
Samlet	66	63	67	67	68	66	65

Figur 18 Ejendomme med nyopført bygningsareal til erhvervsformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Syd fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 19 Bygninger Ejendomme med bygninger opført i landzone i perioden 2000-2005 i Region Syddjylland, blå er erhverv og rød er bolig.

Region Sjælland

Den samlede sjællandske region er på i alt 7.287 km² landareal. Dette er opdelt i 619 km² byzone eller ikke-landzone samt 6.668 km² landzone.

Landzonearealet på 6.668 km² opdeles herefter i NATUR og IKKE-NATUR områder. I den sjællandske region udgør NATUR området 4.638 km² og IKKE-NATUR området 2.030 km². Dermed udgør NATUR området 70 % af landzonearealet.

Der er i perioden opført bygninger med boligformål på 459 ejendomme i landzonen. Af disse er 76 % opført i naturområder, og 21 har opført beboelsesbygning(er) større end 300 kvadratmeter.

Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen 2000-2005							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	35	6	1	5	9	8	6
51-140	123	7	20	20	18	34	24
141-175	98	11	16	12	22	24	13
176-225	126	16	16	24	15	30	25
226-300	53	4	7	14	8	9	11
301-	24	0	1	4	6	5	8
I alt	459	44	61	79	78	110	87
Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005

0-50	30	5	1	3	9	6	6
51-140	92	6	15	13	12	25	21
141-175	72	10	11	8	15	17	11
176-225	97	14	12	22	8	24	17
226-300	38	3	6	9	5	6	9
301-	21	0	1	4	5	4	7
I alt	350	38	46	59	54	82	71
Procentvis af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	86	83	100	60	100	75	100
51-140	75	86	75	65	67	74	88
141-175	73	91	69	67	68	71	85
176-225	77	88	75	92	53	80	68
226-300	72	75	86	64	63	67	82
301-	88	na.	100	100	83	80	88
Samlet	76	86	75	75	69	75	82

Figur 20 Ejendomme med nyopført bygningsareal til boligformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Sjælland fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 21 Naturarealet i Region Sjælland.

Der er i perioden opført bygninger med erhvervsformål på 2.249
ejendomme i landzonen. Af disse er 72 % opført i naturområder.

Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen 2000-2005							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	175	38	36	27	29	26	19
51-200	519	94	78	97	76	110	64
201-500	631	134	130	100	93	111	63
501-1000	449	85	91	76	72	84	41
1001-5000	462	61	74	102	87	99	39
5001-	13	1	2	2	4	3	1
I alt	2.249	413	411	404	361	433	227
Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	131	30	30	22	21	17	11
51-200	377	64	56	80	58	83	36
201-500	471	104	98	69	69	81	50
501-1000	317	59	63	52	52	62	29
1001-5000	316	40	58	75	56	62	25
5001-	10	1	2	2	2	2	1
I alt	1.622	298	307	300	258	307	152
Procentvis af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	79	83	81	72	65	58	79
51-200	68	72	82	76	75	56	68
201-500	78	75	69	74	73	79	78
501-1000	69	69	68	72	74	71	69
1001-5000	66	78	74	64	63	64	66
5001-	77	100	100	100	50	67	100
Samlet	72	75	74	71	71	67	72

Figur 22 Ejendomme med nyopført bygningsareal til erhvervsformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Sjælland fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 23 Ejendomme med bygninger opført i landzone i perioden 2000-2005 i Region Sjælland, blå er erhverv og rød er bolig.

Region Hovedstaden

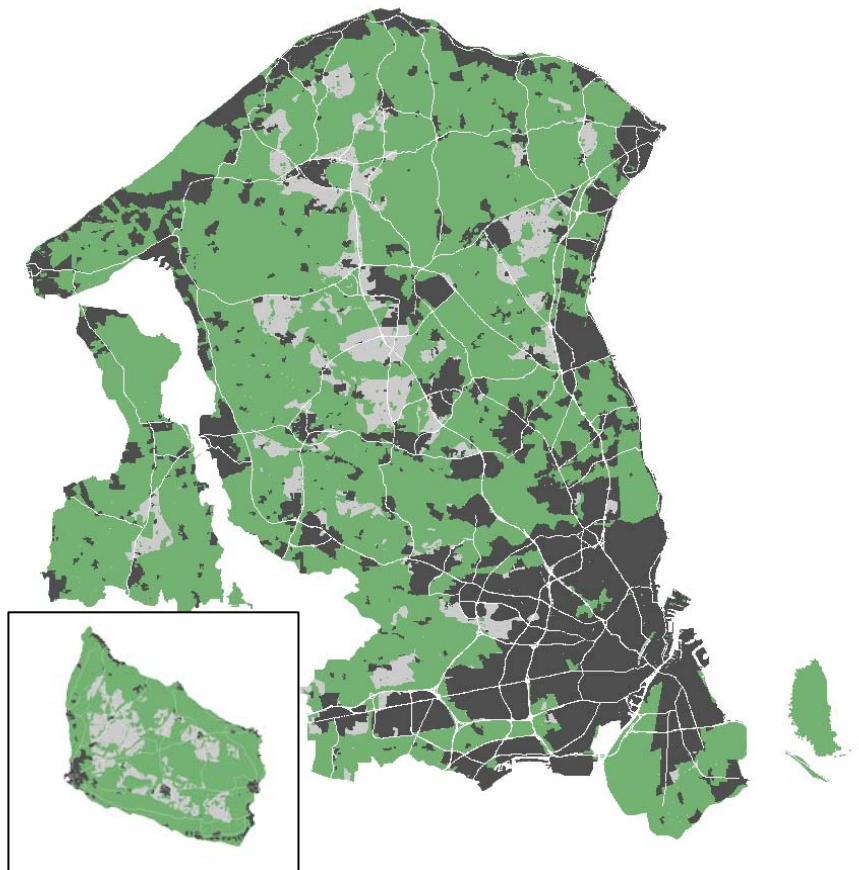
Den samlede sjællandske region er på i alt 2.567 km² landareal. Dette er opdelt i 645 km² byzone eller ikke-landzone samt 1.922 km² landzone.

Landzonearealet på 1.922 km² opdeles herefter i NATUR og IKKE-NATUR områder. I den sjællandske region udgør NATUR området 1.691 km² og IKKE-NATUR området 231 km². Dermed udgør NATUR området 88 % af landzonearealet.

Der er i perioden opført bygninger med boligformål på 122 ejendomme i landzonen. Af disse er 81 % opført i naturområder, og 6 har opført beboelsesbygning(er) større end 300 kvadratmeter.

Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen 2000-2005							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	10	2	1		2	4	1
51-140	36	5	6	5	6	6	8
141-175	16	1	2	4	2	4	3
176-225	33	2	5	5	4	10	7
226-300	20	4	1	5	2	7	1
301-	7	1	3		1	2	
I alt	122	15	18	19	17	33	20
Antallet af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	8	1	1		2	3	1
51-140	32	4	6	5	4	6	7
141-175	12	1	2	3	1	3	2
176-225	25	1	4	4	3	8	5
226-300	16	3	1	5	1	6	
301-	6	1	2		1	2	
I alt	99	11	16	17	12	28	15
Procentvis af ejendomme med boliger opført i landzonen i NATUR							
Antal m ²	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	80	50	100		100	75	100
51-140	89	80	100	100	67	100	88
141-175	75	100	100	75	50	75	67
176-225	76	50	80	80	75	80	71
226-300	80	75	100	100	50	86	0
301-	86	100	67		100	100	
Samlet	81	73	89	89	71	85	75

Figur 24 Ejendomme med nyopført bygningsareal til boligformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Hovedstaden fordelt på landzone, samt natur i landzone.

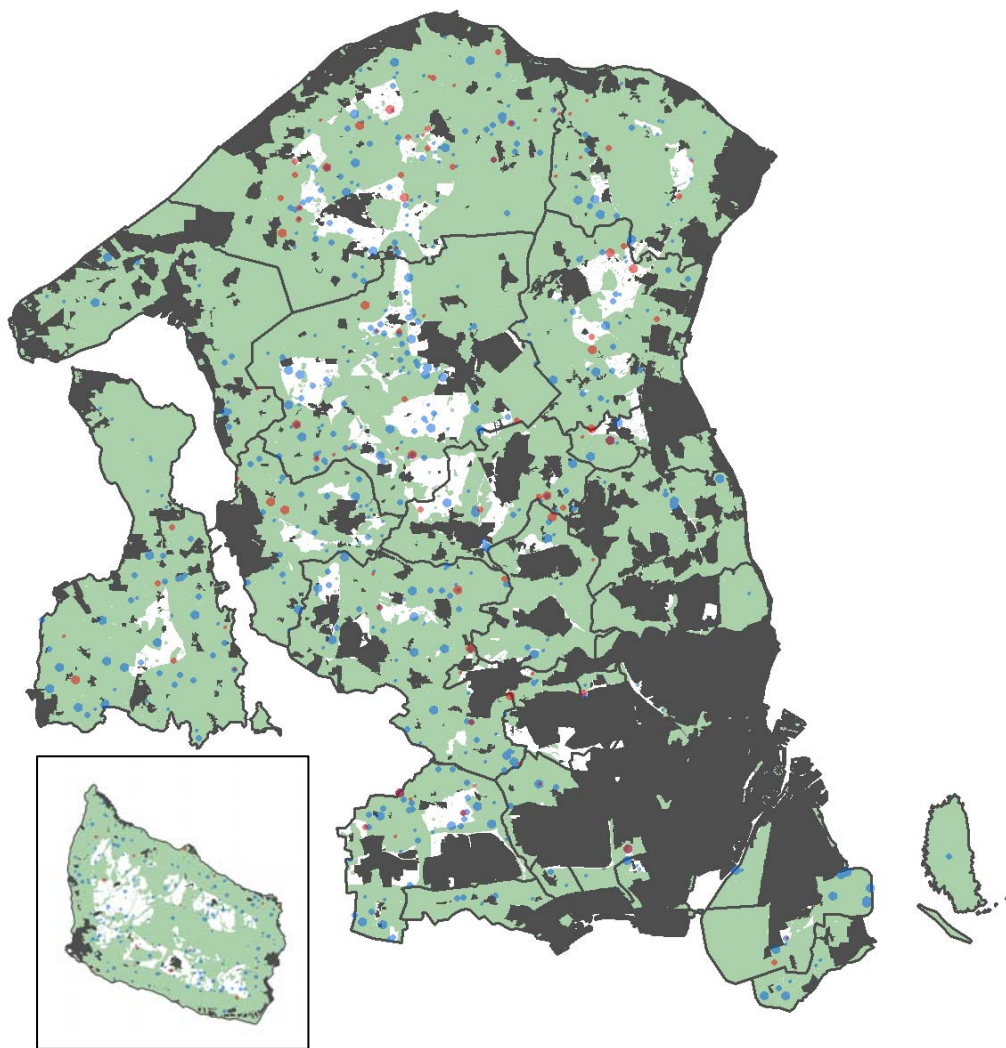

Figur 25 Naturarealet i Region Hovedstaden.

Der er i perioden opført bygninger med erhvervsformål på 661 ejendomme i landzonen. Af disse er 80 % opført i naturområder.

Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen 2000-2005							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	77	11	16	7	18	13	12
51-200	176	22	33	30	36	37	18
201-500	151	25	25	28	25	22	26
501-1000	124	22	19	26	20	16	21
1001-5000	124	20	11	21	30	22	20
5001-	9	1	2	2	2		2
I alt	661	101	106	114	131	110	99
Antallet af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	I alt	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	66	9	14	7	15	11	10
51-200	150	18	29	26	29	32	16
201-500	116	17	21	21	17	18	22
501-1000	96	16	17	16	16	14	17
1001-5000	94	15	8	14	24	17	16
5001-	8	1	2	2	2		1
I alt	530	76	91	86	103	92	82
Procentvis af ejendomme med erhverv opført i landzonen i NATUR							
Antal m2	2000-2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0-50	86	82	88	100	83	85	83
51-200	85	82	88	87	81	86	89
201-500	77	68	84	75	68	82	85
501-1000	77	73	89	62	80	88	81
1001-5000	76	75	73	67	80	77	80
5001-	89	100	100	100	100		50
Samlet	80	75	86	75	79	84	83

Figur 26 Ejendomme med nyopført bygningsareal til erhvervsformål i størrelseskategorier i 2000-2005 i Region Hovedstaden fordelt på landzone, samt natur i landzone.

Figur 27 Bygninger opført i landzone i perioden 2000-2005 i Region Hovedstaden.

Konklusion

Denne undersøgelse skulle fastlægge omfanget af bebyggelsen i det åbne land. På landsplan kan det fastslås at en betydelig del af det samlede byggeri med boligformål foregår i landzoneområder. Om dette er meget eller lidt beskæftiger denne undersøgelse sig ikke med. Det vil kræve en normativ stillingtagen. Her skal blot fastslås at en betydelig del boligbyggeriet foregår i det åbne landskab, da undersøgelsen har udviklet en metode til at fradrage nybyggeriet i landzone landsbyer og fradrage det byggeri der er foregået i landzoneområder på byranden af større byer.

Af dette samlede boligbyggeri foregår to tredjedele – på landsplan 65 procent – i områder med natur eller planlagt natur. Tilsvarende gælder for nybyggeri med erhvervsformål. Her foregår 59 procent i områder der er naturområder eller planlagte naturområder.

Der er dog regionale variationer i disse tal. Presset på landzonen er relativt større i Nordsjælland end i Nordjylland. Dette gælder både for erhvervs- og boligbyggeri. Her er tillige andelen i byggeriet naturområder områder med planlagt natur den største i landet sammen med Region Sjælland – på 76 %.

Det samlede resultat af undersøgelse kan sammenfattes til at der bygges i landzonen til både bolig og erhverv og størstedelen finder sted i naturområder og områder med planlagt natur.

Fortsat forskning og metodeudvikling

Resultaterne af denne undersøgelse er fremkommet ved at anvende geografiske analysemetoder hentet fra "GIS-verdenen" og anvende disse metoder på forvaltningsgenererede driftsdata. Det er metoder, der kræver et betydeligt editeringsarbejde for at klargøre data til analyse.

Men det er også metoder der er velegnet til at sammenstille og lave geografiske (rumlige/spatiale) analyser på datasæt på tværs af forvaltningsgrænser og sektorer som tilfældet er med denne undersøgelse.

På Aalborg Universitet er der en betydelig forskningstradition på feltet og i takt med øget forskningsfokus på kvalitet i det bebyggede miljø tegner der sig et øget behov for at anvende disse metoder til at monitorere og modellere forandringer på strategiske emner og temaer vedrørende de fysiske omgivelser og dets bygninger og anvendelse.

Den her præsenterede undersøgelse fastslog at der bebygges i ganske betydeligt omfang i områder med natur og planlagt natur. Og der bygges mere her – til såvel boligformål som til erhvervsformål end i "ikke-naturområderne".

Dette afføder på den ene side et behov for yderligere undersøgelse, hvor man differentierer områdekategorierne yderligere, så man kan fastslå i hvilke naturområder der bygges, og hvilken karakter denne bebyggelse har med hensyn til udformning og udstyr samt anvendelse. Med den her udviklede metode er der ingen tekniske hindringer for sådanne undersøgelser. Det er alene et spørgsmål om ressourcer til at gennemføre undersøgelserne.

På den anden side afføder undersøgelsen et spørgsmål om hvordan den kommunale forvaltning af byggeadministrationen måske skal samordnes stærkere med den planforvaltning som repræsenterer de landskabs- og naturbeskyttelsehensyn som på sigt skal sikre at de politiske mål om mere sammenhængende natur, mindre byspredning mv.

Som meget konkrete anvisninger på yderlige forskningsbehov skal peges på følgende emner:

- Undersøgelse af bebyggelse i landszoneområdernes NATUR-områder for 2006-2007, for at fastlægge omfanget af den færdigmeldte bebyggelse.
- Undersøgelse for perioden 2000-2007 af den nyopførte bebyggelse placering og afstand i forhold til kyst, skov, kuperet terræn, infrastruktur og bynærhed.
- Udvikling af metode til at forædle information om kommunalt meddelte byggetilladelser og deres indhold i landszoneområdernes forskellige områdekategorier til realtidsindika-

torer til præsentation i web-miljø og med en anvendelsessegment af borgere og statslige myndigheder med interesse for bebyggelsen i det åbne land.

Forskningsindsats på disse specifikke områder vil på den ene side kunne komplettere og nuancere resultaterne i denne undersøgelse og på den anden side skabe metodegrundlag for en bedre overvågning og monitorering af udviklingstræk inden for dette område.

Bilag

I undersøgelsen er der primært anvendt tre typer af data, ejendomsdata, data til naturbeskrivelse samt data der beskriver zone-status.

Anvendte ejendomsdata

I undersøgelsen er der talt op på antallet af kvadratmeter bygning til henholdsvis erhvervmæssig anvendelse samt anvendelse til helårs boligformål. Anvendelseskode beskriver bygningens faktiske hovedanvendelse.

Bygningens anvendelseskode i BBR fremgår af nedenstående:

Bygninger til helårsbeboelse.

110	Stuehus til landbrugsejendom.
120	Fritliggende enfamilieshus (parcelhus).
130	Række-, kæde-, eller dobbelthus (lodret adskillelse mellem enhederne).
140	Etageboligbebyggelse (flerfamiliehus, herunder tofamiliehus (vandret adskillelse mellem enhederne)).
150	Kollegium.
160	Døgninstitution (plejehjem, alderdomshjem, børne- eller ungdomshjem).
190	Anden bygning til helårsbeboelse.

Produktions- og lagerbygninger i forbindelse med landbrug, industri, håndværk, offentlige værker o. lign.

210	Bygning til erhvervmæssig produktion vedrørende landbrug, gartneri, råstofudvinding o. lign.
220	Bygning til erhvervmæssig produktion vedrørende industri, håndværk m.v. (fabrik, værksted o. lign.).
230	El-, gas-, vand- eller varmegærk, forbrændingsanstalt m.v..
290	Anden bygning til landbrug, industri etc.

Bygninger til handel, transport, kontor, liberale erhverv, servicevirksomhed o. lign.

310	Transport- og garageanlæg (fragtmandshal, lufthavnsbygning, banegårdsbygning, parkeringshus). Garage med plads til et eller to køretøjer registreres med anvendelseskode 910.
320	Bygning til kontor, handel, lager, herunder offentlig administration.
330	Bygning til hotel, restaurant, vaskeri, frisør og anden servicevirksomhed.
390	Anden bygning til transport, handel etc.

Bygninger til kulturelle formål samt institutioner.

410 Bygning til biograf, teater, erhvervmæssig udstilling, bibliotek, museum, kirke o. lign.

420 Bygning til undervisning og forskning (skole, gymnasium, forskningslaboratorium o. lign.).
430 Bygning til hospital, sygehjem, fødeklinik o. lign.
440 Bygning til daginstitution.
490 Bygning til anden institution, herunder kaserne, fængsel o. lign.
Bygninger til fritidsformål.
510 Sommerhus.
520 Bygning til ferieformål m.v., bortset fra sommerhus (feriekoloni, vandrehjem o. lign.)
530 Bygning i forbindelse med idrætsudøvelse (klubhus, idrætshal, svømmehal o. lign.).
540 Kolonihavehus.
590 Anden bygning til fritidsformål.
Mindre bygninger til garageformål, opbevaring m.v.
910 Garage med plads til et eller to køretøjer.
920 Carport.
930 Udhus.

Data anvendt til udpegning af natur-område

I forbindelse med den igangværende sikring af de amtslige areal-data og etableringen af Danmarks Arealinformation har der vist sig et stort behov for at udarbejde en datamodel eller flere datamodeller, for de arealdata, der skal indgå i Danmarks Arealinformation. Grundlæggende skyldes behovet at der ikke pt. findes datamodeller for de fælles arealdata¹². Til udpegning af naturområderne er der anvendt både amtsbaserede og landsdækkende datasæt.

Amtsdata

Med baggrund i de data der ligger til grund for de udarbejdede regionplaner er der skabt den basale skelnen mellem natur og ikke-natur. I de fleste tilfælde har de daværende medarbejdere i amterne, anvendt navne til de konkrete geografiske datasæt der muliggør en relativ sikker udpegning af det indhold de måtte have. Derfor listes de konkrete felt-navne op i denne tabel.

---

¹² Dokumentation af datamodel, Danmarks Arealinformation Produktions- og distributions-system - 7. maj 2007

<p>Nordjyllands amt k2_Skovrejsningsomraade k2_Skovtilplantning_uonsket k3_skovrejsning k4_lavbund k4_saerl_vaerd_landskab k4_vaerdifuldekulturmiljoe K7_okologiske_forb k8_regionale_natuomraader k8_skov</p>	<p>Ringkøbing amt kulturmiljø_db9 Potentiel_natur_regionpl Skovrejsning_tillæg _4_2_4_regionpl _4_3_1_regionpl _4_3_2_regionpl _4_3_4_2_regionpl _A_målsætn_regionpl _B_målsætn_regionpl _C_målsætn_regionpl</p>
<p>Ribe amt k2_Skovrejsningsomraade k2_Skovtilplantning_uonsket k3_skovrejsning k4_lavbund k4_saerl_vaerd_landskab k4_vaerdifuldekulturmiljoe K7_okologiske_forb k8_regionale_natuomraader k8_skov</p>	<p>Sønderjyllands amt rp05eksist_skov rp05kulturmiljoer rp05natuomr rp05omr_m_natint rp05skovrejsn_omr rp05skovrejsn_uonsk rp05uforstyrlandsk rp05vaerdifukyst rp05vaerdifulandsk rp05vmp2</p>
<p>Storstrøms amt kulmil Lavpo Oekforbindelse Regionalenaturbeskyt rp_vmp2 SKOVREJS2005 SKOVREJS2005_rp05 uforstyr_med_VestAmt</p>	<p>Vejle amt B_Kulturmiljoe_nov B_Landskab_Uforstyrret B_Landskab_vaerdifuld B_Lavbund B_naturny_nov B_Natuomraader_saerlig_ vaerdifuld B_negative_skovomraader B_Okolinie B_Skovrejsningsomraader B_Vaadamraader F_Vildtreservater</p>
<p>Viborg amt Kulturhistorie Saerlig_beskyt Skovrejsning Vaadamr</p>	<p>Vestsjællands amt beskytomr kulturmiljoe landskabsomr oekolo_forbind skovrejsomr skovrejs_mulig skovrejs_uonsket st_uforstyr_landskab vaade_enge</p>
<p>Aarhus amt RP2005_Kulturmiljøer RP2005_Landskabelige_inter esseområder RP2005_Muligt_natuområder _Naturkvalitetsplanen RP2005_Natuområder RP2005_Område_hvor_skovti</p>	<p>Fyns amt Beskyttelsesomr_Kultur Beskyttelsesomr Biologiske_Interesseomr Kystkultur Landskab Naturkvalitet skov</p>

Iplantning_er_uønsket RP2005_Skovrejsningsområ- der RP2005_Spredningskorridor_f- or_vilde_dyr Vandmiljøplan_II_våde_enge	Uforstyrrede_Landskaber Vaadomraader
Bornholms amt Bevarende lokalplan Historiske Bymiljøer Interesseområde for naturbe- skyttelse Kulturmiljøområder Miljøbeskyttelsesområde Skovtilplantning uønsket Skovtilplantningsområde Særlige naturområder	

Landzone

Landzoner er defineret i planlovens § 34, stk. 2. Arealer kan tilbageføres til Landzone ved hjælp af en lokalplan. Registrering af Landzone foretages ikke, da arealer ifølge planloven er landzone såfremt de ikke er udlagt til Byzone eller Sommerhusområde. Landzonen er defineret som restzonen efter sommerhusområder og byzonerne er defineret.

Sommerhusområde

Sommerhusområde defineret i henhold til planlovens §34

Sommerhusaftaleområde

Sommerhusaftaleområde der i henhold til cirkulære af 28. august [må være fra 1981] er udlagt som sommerhusområde. Sommerhusaftaleområder kan ved lokalplan overføres til sommerhusområde. Men indtil dette eventuelt sker, er området at betragte som landzone, hvilket da også er sådan det er registreret i zonekortet.

Byzone

Byzone er defineret i planlovens § 34, stk. 2. Arealer kan udpeges til Byzone ved hjælp af en lokalplan. Endvidere kan Byzone tilbageføres til Landzone eller overføres til Sommerhusområde ved hjælp af en Lokalplan. Sammen med Landzone og Sommerhusområder dækkes hele landet. Matrikelkortet er anbefalet som digitaliseringsgrundlag for dette tema.

Sommerhusområde er defineret i planlovens § 34, stk. 2. I forbindelse med Miljøministeriets cirkulære om planlægning af sommerhusområder af 16. juni 1977 (senere erstattet med cirkulære af 28. august 1981) blev der gennemført et totalt stop for nyudlæg af sommerhusområder i kystområder, indtil der forelå godkendte regionplaner. Det fremgik endvidere, at regionplanerne skulle sikre, at de kystnære områder blev friholdt for yderligere udlæg af arealer til sommerhusbyggeri. Som opfølgning på cirkulæret blev der udarbejdet kort i 1:100.000 over eksisterende fastlagte sommerhusområder i de enkelte amter. Kortene er udarbejdet af Planstyrel-

sen, april 1984 og udsendt til de enkelte amter. Kortene viser de områder, som ministeriet pr. 1. august 1977 har accepteret som eksisterende sommerhusområder eller senere godkendt. Der eksisterer et generelt stop [dette ændres ikke af de tiltag der var i 2005/2006] for udlæg af Sommerhusområder i kystnærhedszonen. Arealer der er udpeget som Sommerhufaalesområde kan dog overføres til Sommerhusområde ved hjælp af Lokalplan. Nye Sommerhufaalesområder udlægges ikke.

Idet undersøgelsens fokuserer på mulige forandringer i administrationen af landzonetilladelser, er det interessant at få udskilt de områder hvor landzonekompetancen er ændret, hvilket vil sige de egentlige landzonearealer. Som det vil fremgå/er fremgået, havde kommunerne også før reformerne kompetance for de særlig afgrænsede byer i landzone samt i de områder der er omfattet af en landzonelokalplan.

Kystnærhedszone

Er defineret i planlovens kapitel 2a, senere lovgivning præciserer, at byzoneområder ikke er omfattet regler om kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen blev i nogle af de tidligere amter delt op i et A og et VB områder. Men da dette ikke var landsdækkende og systematisk, arbejdes der i denne undersøgelse videre med den oprindelige kystnærhedszone. Temaet er det officielle kystzonekort af seneste aftapning.

Fredninger

Fredede områder

Temaet indeholder arealer eller lokaliteter, som er fredet ved gennemførelse af en fredningssag eller en rejst fredningssag efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 6, samt fredninger af ældre dato gennemført ved fx tinglyst deklARATION. Lovgrundlaget er Naturbeskyttelsesloven, kapitel 6 (§§33-51), lov nr. 9 af 3. januar 1992. Temaet er fra miljøportalen.

Fredede områder, forslag

Temaet indeholder arealer eller lokaliteter, som er fredet ved gennemførelse af en fredningssag eller en rejst fredningssag efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 6, samt fredninger af ældre dato gennemført ved fx tinglyst deklARATION. Skov- og Naturstyrelsen og Miljøministeriet er ansvarlig myndighed. Temaet er fra miljøportalen.

Fredede fortidsminder

Fortidsminder er gravhøje, dysser, voldsteder, runestene, ruiner, helligkilder m.v. For at bevare denne del af vor fælles kulturarv og så for vore efterkommere er alle synlige fortidsminder fredet. Fortidsminderne er beskyttet ved, at der ikke må ske ændringer af et fortidsmindes tilstand. Det vil sige, at alle aktiviteter, der påvirker fortidsmindernes indhold og overflade, ikke er tilladt. Der må heller ikke ske matrikulære ændringer, der fastlægger skel gennem et fortidsminde. De fleste fortidsminder har en 100 meter beskyttelseszone, hvor tilstanden ikke må ændres. Det vil sige, at der ikke må placeres hegn, bortset fra sædvanligt landbrugshegn. Der må heller ikke plantes eller opstilles bygninger, campingvogne eller lignende. Lovgrundlag er Museumsloven, §29e og 29f, lov nr. 473 af 7. juni 2001 med senere ændringer, senest Ændringslov nr. 454 af 9. juni 2004. De fleste fortidsminder er desuden omfattet af Na-

turbeskyttelseslovens §18. Dette tema bearbejdes med en buffer på 100 meter, og da der ikke er informationer i databasen, der antyder at nogle fortidsminder ikke har en 100 meter beskyttelseszone, antages det at det gælder for alle.

Temaerne er dannet på baggrund af data fra miljøportalen.

Beskyttede naturtyper

Temaet er dannet på basis af en registrering af de naturtyper som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3:

- søer og vandhuller med et areal på mindst 100 m²,
- moser, enge, strandenge, strandsumpe, heder og overdrev med et areal på mindst 2500 m²,
- mosaikker af ovennævnte naturtyper med et areal på mindst 2500 m²,
- visse udpegede vandløb & alle moser i f. m. beskyttede vandhuller, søer eller vandløb.

Beskyttelsen gælder uanset om der er en eller flere ejere. Tilstandsændring af beskyttet natur kræver tilladelse. Et beskyttet areal kan i årenes løb ændre sig så meget, at det ikke længere er beskyttet. Omvendt kan et areal som i dag ikke er beskyttet, ændre sig, så det bliver det. Lovgrundlaget er Lov om naturbeskyttelse, §3, og de ansvarlige myndigheder er kommunerne. Data er fra miljøportalen.

Natura 2000 områder

Natura 2000 er en samling af tre områder, nemlig Fuglebeskyttelse, Habitat, og Ramsar-områderne

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder, hvoraf mange findes på havet, ofte tæt på kysten, hvor de også medtager strandenge eller andre naturarealer. Hvert område er udpeget for at beskytte bestemte fuglearter. Grundlaget for områderne er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Det sker bl.a. ved, at medlemslandene opretter fuglebeskyttelsesområder. Direktivet indeholder også bestemmelser om, hvilke fuglearter der må jages og hvilke jagtmetoder, der må bruges.

Habitatområder udpeges for at beskytte og bevare bestemte naturtyper og arter af dyr og planter, som er af betydning for EU. Udpegningen er implementeret i dansk lovgivning ved Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 med senere ændringer.

Ramsarområder er beskyttede vådområder med særlig betydning for fugle. De danske Ramsarområder ofte omfatter strandenge eller andre arealer, der grænser op til vådområderne. Lovgrundlag er Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 26 af 4. april 1978 om konvention om vådområder.

Natur- og vildtreservater i Danmark.

Vildtreservater oprettes i henhold til lov om jagt og vildtforvaltning med det formål at beskytte og ophjælpe bestande af vildt levende fugle og pattedyr. Naturreservater oprettes i henhold til naturbeskyttelsesloven på statsejede arealer og i danske farvande (fiskeriterritoriet) med blandt andet det formål at beskytte bestande af vil-

de dyr og planter og deres levesteder. Det er en forudsætning for optagelsen i denne datasamling, at beskyttelse af pattedyr eller fugle indgår i formålsparagraffen. I enkelte tilfælde tages begge love i anvendelse ved oprettelse af et reservat. Lovgrundlaget er Lov om jagt- og vildtforvaltning, lov nr. 114 af 28. januar 1997. Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet er ansvarlig.